

ՄԱՐՈՆ

I

- Մեր գյուղն էն է, որ հըպարտ,
 Լեռների մեջ միգապատ,
 Խոր ձորերի քարափին՝
 Ձեռը տըված ճակատին՝
- 5 Միտք է անում տըխրագեմ.
 Խնչ է ուզում՝ չըգիտեմ...
 Պաս չենք էնտեղ մենք ուտում,
 Ու ջերմեռանդ աղոթում,
 Ժամ ենք գնում ամեն օր.
- 10 Բայց միշտ ցավեր նորանոր,
 Միշտ մի աղետ, մի վընաս
 Գալիս են մեզ անպակաս:
 Ահա պատմեմ ձեզ մի դեպք,
 Մի պատմություն, որ երբեք
- 15 Հիշատակով տըխրալի
 Սըրտիս հանգիստ չի տալի:

II

Մեր գյուղից վեր մինչ էսօր
 Կա ուռենի մի սըգվոր:
 Մեծ անտառից նա զատված,

- 20 Մարդու կացնից ազատված՝
 Կանգնած է դեռ ու շոգին
 Հով է տալի մըշակին:
 Գիժ, լեռնային մի վըտակ
 Խոխոցում է նրբա տակ,
- 25 Խաղում կանաչ մարգերին:
 Էն առվակում կեսօրին,
 Երբոր շոգից նեղանում,
 Գընում էինք լողանում:
 Տըկլոր, աշխույժ խըմբակով,
- 30 Աղաղակով, աղմուկով
 Խաղում էինք, վազվըզում
 Գույն-գույն մանրիկ ավազում:
 Կամ հետևում հեիհե
 Թիթեռնիկին ոսկեթև,
- 35 Ու միշտ հոգնած ժամանակ,
 Էն մենավոր ծառի տակ
 Նըստում տըխուր մի քարի,
 Գերեզմանին Մարոյի...

- Մարո՛, անբախտ, վաղամեռ,
 40 Դու մանկության իմ ընկեր,
 Ո՛րքան ենք մենք խաղացել,
 Իրար սիրել ու ծեծել...

III

- Ժիր էր Մարոն, դուրեկան,
 Նոր էր ինը տարեկան,
 45 Նըրանց տունը երբ մի օր

- Եկան երկու եկավոր:
Ու Մարոյի մայրիկը
Երբ որ բերավ, դրավ լիքը
Խոնչեն նըրանց առաջին,
50 — Շնորհակալ ենք մենք, ասին.
Տաշտներըդ լի հաց լինի,
Դուռներըդ միշտ բաց լինի.
Հաց չենք ուզում ձեզանից,
Հող տըվեք մեզ ձեր տանից...
55 էն ժամանակ Մարոյի
Հայրիկն առավ արաղի
Լիքը բաժակն ու ասաց.
— Կամքըդ լինի, տեր Աստված...
Նըշանեցին Մարոյին,
60 Տըվին չոբան Կարոյին:

IV

- Չոբան Կարոն սարերի
Մի հովիվ էր վիթխարի.
Բոյ-բուսաթին նայելիս
Մարդու զարգանդ էր գալիս.
65 Բայց զոքանչը անսահման
Սիրում, փարում էր նըրան:
Շատ էր սիրում և Մարոն.
— Լավն է, ասում էր, Կարոն,
Բերում է ինձ ամեն օր
70 Կանփետ, չամիչ ու խընձոր...

- Մին էլ Կարոն աղմուկով
 Եկավ զուռնով-թըմբուկով,
 Ու Մարոյին զուգեցին,
 Երեսին քող ձըգեցին,
 75 Հինա դըրին ձեռքերը...
 Եկավ խաշով տերտերը,
 Տարավ ժամում կանգնեցրեց.
 — Տէր ես, որդյակ, հարցըրեց:
 — Տեր եմ, ասավ մեր Կարոն,
 80 Լուռ կանգնած էր միշտ Մարոն...
 Հայրն էլ եկավ ու ծեսին
 էսպէս օրհնեց իր փեսին.
 — Զաղացիդ միշտ հերթ լինի,
 Մեջքըդ ամուր բերդ լինի...
 85 Իսկ երբ հնչեց «տարան-հա՛»-ն,
 Նըրան փեսի տուն տարան:
 Պսակեցին Մարոյին,
 Տըվին չոբան Կարոյին:

- Թե գըրբացի չար ջանքով,
 90 Գիր ու կապով, բըժժանքով
 Մանուկ սիրտը կըտրեցին,
 Կամ թե նըրա հանդերձին,
 էն անհոգի չար ջադուն
 Քըսեց գիլի ճըրագուն...

- 95 էդ չիմացաւ ոչ ոք պարզ,
Միայն փոքրիկ նորահարս
Մարոն ատեց իր մարդուն.
Փախաւ, եկաւ ետ հոր տուն:
Եկաւ լացեց նա վըշտոտ.
100 — Ես չեմ գընալ նրա մոտ.
Ես սիրում եմ մայրիկին,
Ես չեմ ուզում լինեմ կին...

VII

- Հայրիկն էնժամ բարկացաւ,
Ծեծեց նըրան ու ասաւ.
105 — Դճուրս իմ տանից, սեւերէն,
Ետ չընայես դեպի մեզ,
Ոտ չըդնես էլ տունըս,
Մըրոտեցիր անունս...
Լալով, ծածկած իր դեմքը,
110 Թողեց Մարոն հոր շեմքը:

VIII

- Ու հալածված իր հորից,
Փախած շոբան Կարոյից,
Սոված, պատռած շորերով,
Կորչում էր նա օրերով:
115 Կուչ էր գալիս խըղճալի
Օջախի շուրջ օտարի

Կամ թափառում մեն-մենակ
Մեր հանդերում շարունակ:

IX

- Շատ ամիսներ անց կացան...
- 120 Դիմաց սարից մի շոբան
Ձեն էր տալիս մի օր մեզ,
Թե՛ իմացե՛ք, որ էսպես
Կարմիր շորով մի խիզան
Ընկավ ձորը, մի կածան...
- 125 Դուրս թափվեցինք մենք գյուղից,
Հեռու կանգնած, երկյուղից,
Տեսանք՝ ահեղ էն ձորում
Ոնց էր լալիս ու գոռում
Մարոյի հայրն ալևոր,
- 130 Մայրը ճըշում սըզավոր:
Շատ լաց եղավ և Կարոն...
Մեռավ, գնաց մեր Մարոն:

X

- Սակայն անբախտ նըրա դին
Պապի կողքին չըղբրին:
- 135 Գյուղից հեռու մինչ էսօր
Կա ուռենի մի սըզավոր:
Էն մենավոր ծառի տակ
Փոս փորեցին մի խորին,

Առանց ժամ ու պատարագ
140 Մեջը դըրին Մարոյին,
էն սև քարն էլ տաշեցին,
Բերին վըրեն քաշեցին:

XI

Շատ եմ տեսել, երբ սըգվոր
Մայրը մենակ, սևաշոր,
145 Կորանալով էն քարին՝
Ձեն էր տալիս Մարոյին.
— Ո՞վ քեզ ծեծեց, Մարո ջան,
Ո՞վ անիծեց, Մարո ջան,
Ո՞ւր փախար դու, Մարո ջան,
150 Տուն արի՛, տո՛ւն, Մարո ջան,
Խո՛ր ես քընել, Մարո ջան,
Ձէս զարթնում էլ, Մարո ջան...
Կորանալով էն քարին՝
Ձեն էր տալիս Մարոյին.
155 Խունկ էր ծըխում, մոմ վառում,
Որ գիշերվան խավարում
Փայլփրլում էր մեն-մենակ
Հեռվից երկար ժամանակ: